

SOCIOLOGIČKA SILVIA PORUBÄNOVÁ PRED TREŤOU VLNOU PANDÉMIE:

Očkovanie je o

Sociologička
Silvia
Porubánová

Už pred príchodom pápeža sa vedelo, že delta nás potrápi. Čo teda hovoríte na samotnú návštevu Svätého Otca v tomto čase? Nemali politické špičky zasiahnuť a radšej udalosť preložiť o rok?

Vieme, že program pápeža je striktno a detailne plánovaný

v horizonte niekoľkých mesiacov, ba až rokov a inak to nejde. Odloženie najmenej o rok by reálne mohlo znamenať navždy... V čase pozvania a situovania návštevy na september 2021 sa pravdepodobne spoliehalo či rátalo s výrazne lepšou epidemiologickou situáciou. Rozhodujúci však

Covidová špirála sa opäť roztáča, pribúdajú nakazení a aj pacienti v nemocniciach. Zdravotníci sa na tretiu vlnu pripravovali, už premieňajú lôžka na covidové.

A čo my, bežní ľudia? Zdá sa, že akosi stále nechceme uveriť, že koronavírus môže opäť ^{Apr}zosilnieť. Robíme hromadné svadby, stretávajú sa rodiny a očkovanie naďalej mnohí odmietajú. Je to únava, letargia, protest? Čo na takéto správanie spoločnosti hovorí sociologička SILVIA PORUBÄNOVÁ, ktorá sa pred rokom stala riaditeľkou Slovenského národného strediska pre ľudské práva?

bol zrejme predpoklad, že návšteva Svätého Otca ľudí posilní nielen vo viere, ale aj v nádeji, súdržnosti, spolupráci a spolupatričnosti, ktoré sú nevyhnutné pre víťazstvo nad epidémiou i následné spoločenské zotavenie.

Niektoré okresy sa nám už začervenalí, hygienici upozornili, že to bolo kvôli svadbám, kde sa ľudia hromadne stretávali. Čo hovoríte na takéto správanie sa ľudí?

Do istej miery podobné správanie i plánovanie podujatí s množstvom zúčastnených súvisí s nedôverou voči inštitúciám, nariadeniam, opatreniam. Rovnako dobre však môže ísť aj o prejavy osobného strachu, neistoty z budúcnosti a obranného vzdoru voči „všetkému a všetkým“. Mnohí sa boja položiť si otázku „čo

s nami bude“ – možno pokrývajú obavy napríklad z toho, že už nemusí byť žiadna svadba, žiadny obyčajný slobodný jednoduchý život.

Nemôže to byť aj únavou spoločnosti, alebo tým, že sme si už na koronu zvykli, a preto už nie sme takí ostražití? Niektorí zas hovoria, že ľuďom chýba pud sebazáchovy a letargicky sa odovzdávajú osudu – Čo príde, to príde... Ako to hodnotíte?

Myslím si, že ide skôr už o zmienený strach v kombinácii so vzrodom voči establishmentu, plus, samozrejme, určité zvnútornenie situácie, ktorá trvá už druhý rok. Dá sa však privyknuť aj na život s obmedzeniami, ktoré sme si nevedeli pred časom ani predstaviť, je to napokon aj sebazáchovné. V opačnom prípade by nás per-

tázkou prežitia

manentne dominujúci strach paralyzoval, doslova rozdrvil. Ľudský život sa vo svojej individuálnej podobe sebazáchovne vzpiera bolesti, utrpeniu aj smrti. Dlhodobá letargia, pasívne odovzdanie sa situácii, neschopnosť aktívne sa vzoprieť už však signalizuje problém. Nečudujem sa, že jedným z dôsledkov pandémie Covid-19 je nevidaný nárast problémov v oblasti duševného zdravia, konkrétne aj zvýšenie počtu diagnostikovaných ochorení. Je však nesporné plus, že sa o tomto type problémov, liečbe a terapeutickej pomoci konečne verejne hovorí, čím sú zbavované nedôvery, odmietania, predsudkov i stigmy.

Ako podľa vás zareagujú ľudia, keď kvôli delte znova stúpne úmrtnosť, „doľukne“ im, že covid je stále tu a zabíja?

V súvislosti s očakávanou zvýšenou úmrtnosťou sa spomína a apeluje na nezačkovaných. Nezačkovaní však nepredstavujú jednu homogénnu skupinu s porovnateľným zdieľaním svojich postojov. Postoje sú rôznorodé – od bojovných protestov na námestiach, cez vášnivé aktivity na sociálnych sieťach až po izolovanú tichú anonymitu. Bytostne presvedčených nepresvedčia o opaku ani vedecké argumenty, ani stúpajúca krivka úmrtnosti. Môžeme sa však pripraviť aj na to, že vskutku veľa ľudí sa pre očkovanie rozhodne doslova „na poslednú chvíľu“, keď strach zo smrti preváži nad strachom z dôsledkov očkovania. V aktuálnom štádiu pomôže vierohodná, pravdivá a uveriteľná komunikácia, prezentácia vakcinácie ako otázky prežitia.

Do nemocníc sa dostávajú hlavne nezačkovaní

V Nemecku zastrelili obsluhu na pumpe – mladého len dvadsaťročného muža, a to preto, že upozornil zákazníka, aby si pri vstupe do obchodu dal rúško...

Ani v krízových časoch nemožno eliminovať skratové správanie – teda sociopatické a psychopatologické reakcie jednotlivcov. Naopak – zvýšený individuálny aj

spoločenský tlak a napätie sú pre ne živná pôda. Preto je namieste aj oštražitosť v každom ohľade. Chcem však apelovať na ľudí, práve takéto zlé časy, ktoré prežívame, si bytostne žiadajú vzájomný rešpekt, bezpečie, láskavosť.

VIERA MAŠLEJOVÁ

Foto: archív S. P., shutterstock